

ТОДОР КОЛАРОВ. СМЕСЕНИТЕ ДОГОВОРИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ИЗДАТЕЛСТВО НА НБУ. С., 2018.

Монографичният труд „Смесените договори на ЕС“ е сериозно постижение в научното развитие на доц. д-р Тодор Коларов като изследовател на правото на Европейския съюз. В същото време монографията е явление в научната ни литература, посветена на изследване на правната система на тази организация.

Въпреки десетгодишнината на пълноправното ни членство в ЕС, ние все още мислим за тази организация и нейното право като за нещо външно, а в много случаи и враждебно или наказващо за вътрешната и външна политика на страната ни. Това не стимулира интереса на обществото и научната общност към изследване на механизмите взаимодействие в институционалната и правна система на ЕС. Представеният монографичен труд не робува на това разпространено мнение и представя един обективен и професионален поглед и оценки върху тази важна и сложна материя. Както поставянето на темата, така и детайлният анализ на основанията и разновидностите на смесените договори са принос в българската научна литература.

Теоретическото и практическо значение на монографичния труд „Смесените договори на Европейския съюз“ е несъмнено. Въпреки заявените от лидери на водещи за ЕС държави намерения за по-засилена икономическа, финансова, политическа и военна интеграция, броят и разновидностите на смесените договори не само не намаляват, но и нарастват. Няма съмнение, че организацията продължава да се люшка между концепциите на федерализма и функционализма, продукт на което са и смесените договори на ЕС. Водените преговори и излизането на Великобритания от ЕС ще засилят ролята на смесените договори при уреждането на отношенията между двете страни по преговорите и може би ще създадат и нов модел на уреждане на договорната основа на ЕС.

Не мога да не отбележа и новаторството на представения монографичен труд, който е изследвал смесените договори на ЕС в контекста на важните и деликатни проблеми на границите на суверенитета на държавите, смесените договори и приложението на тяхното вътрешно право, смесените договори и общата външна по-

литика на ЕС в сигурността и отбраната, и други, свързани с външната политика и политиката на сигурност на държавите-членки. По мнението на рецензента те стават все по-актуални в светлината на неминуемите институционални реформи на ЕС, както и на водените преговори за излизането на Великобритания от ЕС.

Монографичният труд в синтезирана форма е уловил целия спектър от проблеми, свързани със смесените договори на ЕС: тяхното възникване и историческо развитие, типологията им, процедурите по тяхното сключване и изпълнение, отговорността на страните по тяхното изпълнение. Наред с юридическите основания авторът аналитично е погледнал и на политическите основания, налагащи разширяването на приложното поле на този тип договори, породени от все по-усложняващите се отношения вътре в ЕС. Съчетаването на юридическия с политическия подход прави представения монографичния труд оригинален и приносен.

Монографичният труд отделя специално внимание на т.нар. „нов“ тип смесени договори, характерни след Договора от Лисабон, след като чл. 47 от Договора за създаване на ЕС постанови юридическата правосубектност на Съюза. При тях част от договора попада в сферата на Общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС). Предвидено е разграничение на този тип смесени договори и е отчетена тенденцията, която съществува, както в глобалния свят, така и в ЕК, сигурността да се възприема в по-широки граници и в нейната обвързаност с другите области на управление, в случая – с другите политики на ЕС. Самата концепция за „широката сигурност“ е слабо застъпвана както за изследователите, така и за практиците в сферата на сигурността и нейното популяризиране е достижение на автора.

Несъмнени интерес представлява и частта от монографичния труд, посветена на бъдещето на смесените договори в контекста на преговорите за Брекзит. Приносен характер има изследването на проблемите, свързани с правната конструкция при преговорите и сключването на договора или договорите, касаещи напускането на ЕС от Обединеното кралство.

Нямам никакво съмнение в навременността и полезността на монографичния труд на Тодор Коларов „Смесените договори на Европейския съюз“. Мисля, че той ще бъде много полезен на българските изследователи на правото на ЕС, както и на политици и дипломати, ангажирани с преговорите по Брекзит и предстоящите и очаквани реформи на ЕС.

Проф. д-р Христо Георгиев